

Beslutningsforslag nr. B 129. Fremsat den 30. januar 1987 af Tinning (VS), Albrechtsen (VS) og Elisabeth Bruun Olesen (VS)

Forslag til folketingsbeslutning om regulering af de sociale pensioner

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag om regulering af de sociale pensioner på en sådan måde, at pensionisternes *reale forbrugsmulighed* ud over inflationen vokser med mindst 3,5 pct. om året, dog mindst i samme takt som formue­tilvæksten i private pensionsop­sparingsordninger (efter realrente­beskatning).

1. De sociale pensioners grundbeløb *indeksreguleres* på en sådan måde, at pensioni-

sternes disponible restindkomst holder trit med den almindelige pris- og lønudvikling.

2. Desuden reguleres pensionerne således, at købekraften år for år vokser i samme takt som den året forud konstaterede realvækst i de private pensionsop­spareres formuer (depotrenten). Dette indeks beregnes som et gennemsnit for pensionskasser, kapitalpensionsordninger m.v.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

De fleste politiske partier er på galopperende flugt fra princippet om, at hver generation bør forsørge sine gamle, og at pension både ved alderdom og ved arbejdsudygtighed bør være et fælles samfundsanliggende, som finansieres ved, at de økonomisk bedst stillede giver afkald på et forbrug, der svarer til et i forhold til samfundets rigdom anstændigt realforbrug blandt pensionisterne.

Forslagets formål er at forhøje pensionisternes realindkomst i en takt, som kun kynikere vil kunne afvise som »urealistisk« og »samfundsøkonomisk uansvarlig«. 3,5 procent svarer til sidste års vækst i det danske bruttonationalprodukt – en vækst, som regeringspartierne, de store oppositionspartier og budgetdepartementets embedsmænd samstemmende karakteriserer som beskeden.

En realvækst på 3,5 procent er nogenlunde, hvad formueejere, der investerer i obligationer, kan opnå for øjeblikket. Vel at mærke hvis de betaler skattesystemets højeste marginaltrækprocent – hvad en meget stor del af dem som bekendt ikke gør.

En realvækst på 3,5 procent blev ved gennemførelsen af loven om realrenteafgift anset for »rimelig«, når det gælder de mennesker, der har private pensionsopsparingsordninger. Skatteminister Isi Foighel udtalte 10. oktober 1986 i sit svar på spørgsmål nr. S 16, stillet af Pia Kjærsgaard, Fremskridtspartiet: »formålet med at gennemføre realrenteafgiftsloven var at sikre, at pensionerne ikke blev så store, at fremtidens pensionister fik krav på en urimelig stor del af det forbrug, der er plads til i samfundsøkonomien«, samtidig med at »pensionsopsparerne skulle have mulighed for at opnå en rimelig pensionsdækning i forhold til indbetalte pensionsbidrag«. Begge disse hensyn er blevet tilgodeset ved den fastlagte metode for beregning af afgiftssatsen, fortsætter skatteministeren: »Denne fastsættes under hensyn til den værdiforringelse, de opsparede midler er udsat for på grund af inflationen, idet der samtidig for pensionsopsparingen i samfundet som helhed gives

mulighed for en realforrentning på 3,5 pct. efter afgift.«

Skulle det danske samfund ikke kunne tillade sig at forøge realindkomsten for en af de allerdårligst stillede grupper, pensionisterne, i samme takt som man finder det rimeligt, at de mere velstillede pensionsopsparere får forøget deres formuer ved arbejdsfri kapitalgevinster?

Imidlertid er realvæksten i pensionsforsikrings- og kapitalpensionsordningerne væsentlig større end de 3,5 procent. Indskyderne i Pensionsforsikringsanstalten PFA har f.eks. i hvert af årene 1984–86 haft en bonusrente på 11,55 pct. efter realrentebeskatning.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Det beløb, der skal reguleres, er det, der har praktisk interesse for pensionisterne: den reelle forbrugsmulighed. Det hjælper dem jo ikke, at grundtaksten hæves, hvis fordelene opvejes af øget skat, samordningsfradrag og andre reguleringer.

Regeringen har bebudet, at den vil løse samspilsproblemerne i indøværende folketingssamling, og socialministeren har i den offentlige debat forpligtet sig til at fjerne de sorte pletter på det sociale landkort. Når disse planer er kendt i deres helhed, vil det være muligt at fastlægge, hvordan en indeksregulering af den disponible restindkomst konkret kan udformes.

Med forslaget er der ikke taget stilling til den fremtidige regulering af boligydelsen og andre særlige ydelser til bestemte kategorier af pensionister.

Ad 2

Da statistikken på området er mangelfuld, vil det i praksis være mest hensigtsmæssigt at vælge pensionskasser og indskud i pengeinstitutter og forsikringsselskaber over en vis størrelsesorden som sammenligningsgrundlag.

Det kan forudses, at forslaget vil møde den indvending, at pensionsopsparerne jo skal betale

skat af formueforøgelserne på udbetalings- tidspunktet, mens VS med dette forslag vil regulere den disponible indkomst efter skat.

Dertil er at sige: pensionisterne *har* jo betalt indkomstskat, indtil de blev pensioneret. De bidrager som alle andre til de indirekte skatter. Og de har *ikke* haft mulighed for at udnytte fordelene ved skattebegunstigelsen af pensionsopsparingsordningerne. De har tværtimod været med til at finansiere disse begunstigelser.

I Budgetredegørelse 1986 blev det påstået, at der ikke ligger nogen skattemæssig begunstivelse, i at indbetalinger til pensionsopsparingsordninger er fradragsberettiget. Da VS i et spørgsmål til finansministeren udbad sig dokumentation for denne påstand, svarede han den 23. oktober 1986 med et banalt regneeksempel.

I eksemplet forudsættes det, at skatteprocenten er den samme på indbetalings- og udbetalings- tidspunktet – og at realrentebetalingen omfatter hele rentetilskrivningen.

Ingen af disse forudsætninger er holdbare. Også efter skattereformens ikrafttræden vil der være store grupper, der med fordel kan udnytte fradragsretten på indbetalingstidspunktet, fordi deres marginalskatteprocent efter al sandsynlighed vil være mindre, når de har passeret pensionsalderen. Og enhver kan ved et blik i reklametryksager fra forsikringselskaber og pengeinstitutter eller årsbe-

retninger fra pensionskasser forvisse sig om, at disse selskaber og kasser til det yderste udnytter lovgivningens regler om, at visse typer værdipapirer er fritaget for realrentebeskatning. Hvis man ønsker en målestok for størrelsen af de huller, der blev indført i lovgivningen, kan man bare sammenligne selskabernes oplysninger om depotrente/bonustilskrivning før og efter realrenteskat med årets realrenteafgiftssats.

Hvis finansministeren troede på sit eget regneeksempel, kunne han jo også med sindsro *afskaffe* fradragsretten, sådan som VS gentagne gange har foreslået!

I den nuværende lovgivning ligger der et kraftigt incitament for pensionskasser, forsikringselskaber og pengeinstitutter til at udnytte lovgivningens smuthuller og konkurrere med hinanden om at skaffe kunderne størst mulig depotrente ud over de 3,5 procent, som et flertal i Folketinget har anset for »rimelig«. Og et endnu større incitament for staten til at søge private pensionsordninger fremmet for at undgå de generelle skatteforhøjelser, der, alt andet lige, er den logiske konsekvens, hvis man vil omfordele forbrugsmuligheder til fordel for de ringest stillede pensionister, samtidig med at alderspensionisterne i fremtiden vil udgøre en stigende procentdel af befolkningen.

I VS-forslaget ligger der et incitament til at formindske de private pensionsopsparingsordningers særfordele.